

УДК 005.934

Мягих І. М., д.е.н., професор
Київський національний університет технологій та дизайну

Фетісов В. С. здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Київський національний університет технологій та дизайну

ІННОВІНГ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННІ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна економічна реальність характеризується постійним зростанням ризиків і невизначеності, що обумовлено глобальними кризами, воєнними викликами, кіберзагрозами та швидкими технологічними зрушеннями. У цих умовах управління безпекою підприємства перетворюється на ключовий елемент стратегічного менеджменту. Його мета полягає не лише в захисті активів, а й у забезпеченні стійкості, конкурентоспроможності та здатності організації адаптуватися до динамічних змін середовища. Саме тому зростає роль інновіngu інтелектуальних технологій, тобто цілеспрямованого впровадження нових, знаннєво орієнтованих і технологічно розумних рішень у систему корпоративної безпеки.

Інновіng інтелектуальних технологій у сфері безпеки підприємства охоплює розроблення, інтеграцію та використання аналітичних, комунікаційних і когнітивних систем, які забезпечують ефективне попередження, прогнозування та нейтралізацію загроз. У традиційних підходах безпека розглядалася як реактивна функція – тобто дії вживаються після настання проблеми. Сучасні ж моделі управління безпекою базуються на превентивній логіці: підприємство має здатність передбачати можливі ризики, оцінювати їх вплив і вчасно формувати адаптивні механізми реагування. Інтелектуальні технології змінюють саму природу управління безпекою. Вони дозволяють переходити від фрагментарних заходів до системного управління ризиками, у якому усі складові підприємства – фінансові, технологічні, інформаційні, кадрові – взаємопов'язані в єдину структуру прийняття рішень. Основою таких систем стає аналітична інфраструктура, яка збирає, структурує та інтерпретує інформацію про стан підприємства, його зовнішнє середовище, поведінку контрагентів і можливі дестабілізуючі чинники [1-3].

Інтелектуальні технології включають у себе алгоритми адаптивного аналізу, системи підтримки рішень, моделі оцінювання ризику, когнітивні карти загроз і методи ситуаційного прогнозування. Їхня цінність полягає у здатності самонавчатися, розпізнавати нові закономірності та формувати рекомендації для керівників без необхідності постійного людського втручання. Зазначене означає, що безпека підприємства перестає бути лише предметом контролю і стає динамічною функцією управління, що реагує на зміни у реальному часі.

Одним із найважливіших напрямів інновіngu є інформаційна безпека, адже в умовах цифрової економіки саме дані стають основним ресурсом і водночас об'єктом ризику. Підприємства мають впроваджувати багаторівневі системи захисту корпоративної інформації, комерційних та персональних даних. Використання інтелектуальних алгоритмів моніторингу дозволяє виявляти підозрілі дії, аналізувати

поведінку користувачів і своєчасно запобігати кіберінцидентам. Такі системи не лише фіксують загрози, а й формують прогностичні моделі кіберризиків, забезпечуючи проактивний підхід до захисту цифрових активів [1-2].

Управління безпекою також потребує інновацій у сфері кадрової та організаційної політики. Людський фактор часто є причиною найсерйозніших інцидентів – від витoku інформації до помилок у критичних процесах. Інновінг інтелектуальних технологій у цьому контексті передбачає створення систем діагностики персоналу, які аналізують професійні компетенції, рівень стресостійкості, мотивацію та етичні ризики. Застосування психологічної аналітики й автоматизованого контролю допомагає своєчасно виявляти потенційні загрози всередині організації та підвищувати довіру між працівниками й керівництвом.

Іншим важливим аспектом є економічна безпека, що охоплює фінансову стабільність, ефективність інвестицій, контроль за витратами та захист від шахрайства. Інтелектуальні аналітичні системи дозволяють створювати моделі оцінки фінансових ризиків, аналізувати ланцюги постачання, прогнозувати поведінку ринку та виявляти недобросовісних партнерів. На практиці це дає змогу підприємствам швидше приймати управлінські рішення, уникати надмірних збитків і забезпечувати сталий розвиток бізнесу навіть у кризових умовах.

Інновінг у сфері безпеки також стосується організаційної архітектури підприємства. Традиційна структура управління з чітким поділом функцій поступається місцем інтегрованим системам корпоративної взаємодії, у яких відділи безпеки, фінансів, виробництва, маркетингу та HR працюють у єдиному інформаційному середовищі. Це створює умови для швидкого обміну сигналами про загрози, узгодження дій і колективного прийняття рішень. Завдяки цьому система безпеки стає не реактивною, а синергетичною, де кожен підрозділ бере участь у забезпеченні загальної стійкості підприємства.

Не менш важливим є питання репутаційної безпеки, що набуває особливого значення в умовах інформаційного суспільства. Інтелектуальні технології дозволяють відстежувати згадки про підприємство в медіапросторі, аналізувати громадську думку, ідентифікувати ризики для бренду та формувати ефективну комунікаційну політику. У результаті компанія може не лише реагувати на кризи, а й передбачати репутаційні загрози, підтримуючи позитивний імідж і довіру споживачів.

Інновінг інтелектуальних технологій у сфері безпеки передбачає також створення корпоративних центрів ризик-аналітики, які поєднують функції моніторингу, прогнозування та стратегічного планування. Такі центри працюють як ядро управлінської системи підприємства, формуючи інтегровані бази знань і сценарії реагування на надзвичайні ситуації, що дозволяє забезпечити єдність аналітики, управління та комунікацій, що є визначальним для комплексної безпеки.

Отже, інновінг інтелектуальних технологій в управлінні безпекою підприємств виступає не просто технічним оновленням, а новою парадигмою корпоративного управління, у якій безпека розглядається як стратегічна функція розвитку. Він поєднує технологічні, економічні, організаційні та людські чинники в єдину систему, здатну передбачати ризики, швидко адаптуватися до змін і зберігати стійкість у будь-яких умовах. Саме інтелектуальні технології створюють основу інноваційної безпекової

культури, яка стає запорукою не лише виживання, а й сталого зростання підприємств у новій економіці знань.

Список використаних джерел:

1. Галунка, О., Беленкова, О., & Локтіонова, Я. (2024). Інновації як імпет структурно-функціональних трансформацій взаємовідносин учасників будівництва. *Просторовий розвиток*, (9), 304-316.
2. Полянська, А. С., & Трощенко, Т. А. (2010). Сучасні технології управління економічною безпекою підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, (29), 164-168.
3. Сімкова, Т., & Копча, Ю. (2024). Вплив інтелектуалізації на економічну поведінку суб'єктів господарювання в умовах розвитку організаційно-економічного забезпечення економічної безпеки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*, (11).